

Evaluatie Wet op de vaste boekenprijs 2009 -2013

Meningen over het toezicht

Eindrapport

Opdrachtgever: Commissariaat voor de Media

Rotterdam, 24 april 2014

Evaluatie Wet op de vaste boekenprijs 2009 -2013

Meningen over het toezicht

Opdrachtgever: Commissariaat voor de Media

Lars Meindert (projectleider)
Patrick de Bas

Rotterdam, 24 april 2014

Over Ecorys

Met ons werk willen we een zinvolle bijdrage leveren aan maatschappelijke thema's. Wij bieden wereldwijd onderzoek, advies en projectmanagement en zijn gespecialiseerd in economische, maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkeling. We richten ons met name op complexe markt-, beleids- en managementvraagstukken en bieden opdrachtgevers in de publieke, private en not-for-profitsectoren een uniek perspectief en hoogwaardige oplossingen. We zijn trots op onze 80-jarige bedrijfsgeschiedenis. Onze belangrijkste werkgebieden zijn: economie en concurrentiekracht; regio's, steden en vastgoed; energie en water; transport en mobiliteit; sociaal beleid, bestuur, onderwijs, en gezondheidszorg. Wij hechten grote waarde aan onze onafhankelijkheid, integriteit en samenwerkingspartners. Ecorys-medewerkers zijn betrokken experts met ruime ervaring in de academische wereld en adviespraktijk, die hun kennis en best practices binnen het bedrijf en met internationale samenwerkingspartners delen.

Ecorys Nederland voert een actief MVO-beleid en heeft een ISO14001-certificaat, de internationale standaard voor milieumanagementsystemen. Onze doelen op het gebied van duurzame bedrijfsvoering zijn vertaald in ons bedrijfsbeleid en in praktische maatregelen gericht op mensen, milieu en opbrengst. Zo gebruiken we 100% groene stroom, kopen we onze CO₂-uitstoot af, stimuleren we het ov-gebruik onder onze medewerkers, en printen we onze documenten op FSC- of PEFC-gecertificeerd papier. Door deze acties is onze CO₂-voetafdruk sinds 2007 met ca. 80% afgenomen.

ECORYS Nederland BV
Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com
K.v.K. nr. 24316726

W www.ecorys.nl

Inhoudsopgave

1	Introductie	5
1.1	Aanleiding voor dit onderzoek	5
1.2	Gevolgde onderzoeksaanpak	5
1.3	Leeswijzer	6
2	Samenvatting en nadere duiding Ecorys	7
2.1	Toezicht en handhaving	7
2.1.1	Bevindingen vanuit de interviews	7
2.1.2	Nadere duiding Ecorys	7
2.2	Actieve en passieve voorlichting door het Commissariaat	8
2.2.1	Bevindingen vanuit de interviews	8
2.2.2	Nadere duiding Ecorys	8
2.3	Webomgeving vaste boekenprijzen	9
2.3.1	Bevindingen vanuit de interviews	9
2.3.2	Nadere duiding Ecorys	9
3	Bevindingen vanuit de interviews	11
3.1	Toezicht en handhaving van de Wvbp	11
3.1.1	Context	11
3.1.2	Algemeen oordeel en specifieke criteria	11
3.2	Actieve en passieve voorlichting door het Commissariaat	14
3.2.1	Context	14
3.2.2	Algemeen oordeel en specifieke criteria	14
3.3	Webomgeving vaste prijzen	16
3.3.1	Context	16
3.3.2	Algemeen oordeel en specifieke criteria	16
Bijlage A:	Gehanteerde vragenlijst	19
Bijlage B:	Resultaten van de interviews	21
	Boekenclub ECI	22
	Groep Algemene Uitgevers (GAU) en de Media voor Vak en Wetenschap (MVW), beiden onderdeel van het Nederlandse Uitgeversverbond (NUV)	25
	Koninklijke Boekverkoopersbond (KBb)	29
	Raad Nederlandse Detailhandel (RND)	32
	Vereniging Zelfstandige Uitgevers (VZU)	33
	Mevrouw Derks, voorzitter van de KVB-projectgroep evaluatie Wvbp	36

1 Introductie

1.1 Aanleiding voor dit onderzoek

De Wet op de vaste boekenprijs (hierna: Wvbp) bepaalt dat de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) de wet periodiek evalueert en verslag doet aan de Tweede en Eerste Kamer. Na de evaluatie van de Wvbp in 2009¹, voert het ministerie van OCW in 2013 en 2014 opnieuw een evaluatietraject uit, bestaande uit verschillende deelonderzoeken. Eind februari 2014 is het rapport van het eerste deelonderzoek, namelijk het door APE en Dialogic uitgevoerde onderzoek naar de doelmatigheid en effecten van de Wvbp (2009-2012), naar de Tweede kamer gestuurd.² Onderdeel van de bredere evaluatie is ook een zelfevaluatie van het Commissariaat voor de Media (hierna: Commissariaat) ten aanzien van het toezicht op en de handhaving van de Wvbp.

Ten behoeve van deze zelfevaluatie heeft het Commissariaat Ecorys gevraagd om met diverse betrokken partijen gesprekken te voeren over het toezicht op en de handhaving van de Wvbp door het Commissariaat, alsmede over het melden en raadplegen van boekenprijzen via de Webomgeving vaste prijzen (WVP). Dit rapport betreft de verslaglegging van deze door Ecorys gevoerde gesprekken en duiding van de door partijen gegeven meningen. Het Commissariaat zal de resultaten van dit onderzoek gebruiken ten behoeve van haar eigen zelfevaluatie.

1.2 Gevolgde onderzoeksaanpak

Voorbereiding

Ter voorbereiding op dit onderzoek is gesproken met het Commissariaat over de concrete invulling die het Commissariaat geeft aan het toezicht op en de handhaving van de Wvbp. Daarbij heeft het Commissariaat ook een toelichting gegeven op het prioriteringsbeleid waarover de boekenbranche op dat moment (begin 2014) werd geconsulteerd. Hierbij is ook in detail ingegaan op de door het Commissariaat opgestelde (concept) vragenlijst die als leidraad heeft gefungeerd in de uitgevoerde interviews. De gehanteerde vragenlijst is opgenomen in bijlage A en bestaat, naast een onderdeel over de achtergrond en context van waaruit een betrokken partij te maken heeft met het Commissariaat, uit de volgende drie hoofdonderdelen:

- Het toezicht op en de handhaving door het Commissariaat.
- De actieve en passieve voorlichting door het Commissariaat.
- De website vaste boekenprijs (Webomgeving vaste prijzen).

Interviews

Ecorys heeft aan de hand van deze vragenlijst in de periode februari tot en met maart 2014 gesprekken gevoerd met zes partijen waarvan de leden (of in een geval de partij zelf) onder het toezicht van het Commissariaat vallen. Het gaat hierbij om de volgende (branche-) organisaties, welke hier in alfabetische volgorde zijn weergegeven:

- **Boekenclub ECI.**
- **Groep Algemene Uitgevers (GAU)**, onderdeel van het Nederlands Uitgeversverbond (NUV).
- **Koninklijke Boekverkoopersbond (KBb).**

¹ Zie de website van de Rijksoverheid voor alle relevante documentatie: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2010/09/09/brief-aan-de-eerste-kamer-over-de-evaluatie-van-de-wet-op-de-vaste-boekenprijs.html>

² APE en Dialogic, 'Tweede evaluatie van de Wet op de vaste boekenprijs', 4 februari 2014, zie: <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2014/02/25/aanbiedingsbrief-bij-het-onderzoek-tweede-evaluatie-van-de-wet-op-de-vaste-boekenprijs.html>

- **Media voor Vak en Wetenschap (MVW)**, onderdeel van het Nederlands Uitgeversverbond.
- **Raad Nederlandse Detailhandel (RND)**.
- **Vereniging Zelfstandige Uitgevers (VZU)**.

In aanvulling op deze interviews is er ook een gesprek geweest met **mevrouw Derks**, voorzitter van de projectgroep die vanuit de Koninklijke Vereniging van het Boekenvak (KVB) de evaluatie van de Wvbp begeleidt. Zij sprak hierbij vanuit haar persoonlijke ervaring en expertise en niet namens de KVB. Daarnaast is er ook gesproken met **CB** (voorheen: Centraal Boekhuis) over het melden van boekenprijzen, met name ter verifiëring van de meningen en suggesties die in de gesprekken zijn geventileerd (zie ook paragraaf 3.3).

De uitkomsten van de verschillende gesprekken zijn weergegeven in bijlage B. Alle interviewverslagen zijn door de betrokken partijen gecontroleerd en gevalideerd.

Onderdeel van deze verslagen is de score die de verschillende partijen gegeven hebben voor bepaalde onderdelen van de uitvoering door het Commissariaat. Deze (sub-) scores staan echter niet op zich zelf en moet echter bezien worden in een bredere context, welke ook in de verslaglegging is weergegeven.

1.3 Leeswijzer

Het rapport start met een kernachtige samenvatting en nadere reflectie op de bevindingen vanuit de interviews (hoofdstuk 2). Hoofdstuk 3 omvat dan de belangrijkste bevindingen vanuit de interviews. Deze bevindingen zijn geclusterd rondom de eerder genoemde hoofdonderwerpen, namelijk het toezicht en de handhaving door het Commissariaat (paragraaf 3.1), de actieve en passieve voorlichting door het Commissariaat (paragraaf 3.2) en de webomgeving vaste prijzen (paragraaf 3.3). Bijlage A omvat de gehanteerde vragenlijst, terwijl de uitkomsten van de verschillende interviews gepresenteerd worden in bijlage B.

2 Samenvatting en nadere duiding Ecorys

In dit hoofdstuk vatten wij de bevindingen vanuit de interviews (zie hoofdstuk 3) kort samen en geven wij hier ook een nadere duiding aan. Deze nadere duiding is gebaseerd op de gevoerde interviews en onze bredere ervaring en expertise rondom het functioneren van (gereguleerde) markten en andere toezichthouders. Anders dan de gevoerde interviews (en een beperkte mate van documentonderzoek) is er binnen deze studie geen nader onderzoek uitgevoerd.

2.1 Toezicht en handhaving

2.1.1 *Bevindingen vanuit de interviews*

Het algemene oordeel over het toezicht en de handhaving is positief

Het algemene oordeel van de betrokken partijen over het toezicht en de handhaving door het Commissariaat is in beginsel positief. Alle partijen zien de vaste boekenprijs als een fundamenteel en essentieel onderdeel voor het bereiken van de doelstellingen van de Wvbp en vanuit deze context ziet men ook het toezicht en de handhaving door het Commissariaat als noodzakelijk en goed voor de boekenbranche. De professionaliteit van het Commissariaat wordt als (zeer) goed beoordeeld: de betrokken medewerkers zijn inhoudelijk meestal goed op de hoogte over de Wvbp en de ontwikkelingen in de branche (met uitzondering van nichemarkten) en zijn daarnaast toegankelijk.

De doorlooptijden voor toezicht en handhaving vormen een belangrijk knelpunt

Alle partijen benadrukken dat in de afgelopen jaren de doorlooptijden rondom toezicht en daaropvolgend de handhaving lang zijn gebleken. De indruk bestaat dat belangrijke zaken lang blijven liggen. Dit lijkt de effectiviteit van het toezicht te schaden en ondermijnt ook de uitgangspunten van en het draagvlak voor de Wvbp. Het door het Commissariaat geformuleerde prioriteringsbeleid kan hier mogelijk een oplossing voor bieden, maar er wordt ook gewezen op het risico dat 'basaal' toezicht nu gaat achterblijven.

Vraagtekens bij de effectiviteit van de formele stijl van toezicht

Naar het idee van diverse partijen kan het Commissariaat meer bereiken (tegen een lagere inzet van middelen) door in sommige gevallen te kiezen voor een meer informele benadering, bijvoorbeeld een informeel gesprek met of advies aan een potentiële overtreder van de Wvbp, die vervolgens op eigen initiatief het gedrag aanpast.

Diverse uitdagingen aanstaande voor het Commissariaat

Gewezen is op de snelle ontwikkelingen in de markt en het feit dat de Wvbp (en daarmee het toezicht door Commissariaat) hiermee kan knellen. Geïdentificeerde uitdagingen zijn ondermeer (i) de verschuivingen in de traditionele verkoopkanalen, (ii) de aanstaande markttoetreding van buitenlandse partijen en (iii) de voortschrijdende techniek (combinaties, printing-on-demand en meer maatwerk).

2.1.2 *Nadere duiding Ecorys*

In den brede zijn de ervaringen en oordelen over het functioneren van het Commissariaat inzake het toezicht en de handhaving positief. De lange **doorlooptijden** inzake toezicht en handhaving zijn een knelpunt daar dit de 'signaalfunctie' van toezicht en handhaving beperkt. Het afgekondigde

prioriteringsbeleid lijkt hierin een goede stap voorwaarts te zijn, ook andere toezichthouders zoals ACM en voorheen NMa, OPTA en de Consumentenautoriteit hanteren dit al jaren. Wat betreft de (ervaren) formele **stijl van toezicht**, verwijzen wij voor voorbeelden naar de beleidswijzigingen die de ACM/NMa hier recentelijk in heeft doorgevoerd. Meer dan in het verleden kiest de ACM thans voor een 'zachte' benadering van een mogelijke overtreding. ACM zet in op meer direct (informeel) contact en probeert marktpartijen ervan te overtuigen hun gedrag direct zelf aan te passen (met inbegrip van de dreiging van een aanstaande procedure). Over de effectiviteit van deze wijzigingen is overigens nog geen duidelijkheid.

Het Commissariaat presenteert nu reeds de belangrijkste documenten op haar website (regelgeving, sanctiebeleid, het prioriteringsbeleid, etc.). Het is belangrijk dat deze goed toegankelijk blijven. Dit overzicht kan eventueel nog aangevuld worden met (verwijzingen naar) andere beleidsdocumenten, zoals bijvoorbeeld de evaluatie(s) van de Wvbp en het toezicht door het Commissariaat. Te overwegen valt verder om jaarlijks (of tweejaarlijks) een nadere duiding te geven van alle besluiten van de afgelopen periode ("jaarkroniek").

2.2 Actieve en passieve voorlichting door het Commissariaat

2.2.1 Bevindingen vanuit de interviews

Het algemene oordeel over de voorlichting toont een gevarieerd beeld

Het algemene oordeel van de betrokken partijen over de actieve en passieve voorlichting door het Commissariaat toont een gevarieerd beeld. De **toegankelijkheid** van het Commissariaat voor vragen en advies, alsmede de **duidelijkheid en bruikbaarheid** van de antwoorden wordt over het algemeen als positief beoordeeld. In den brede wordt ook de informatie via de website als goed ervaren. De meer ontevreden reacties hangen met name samen met de ervaringen van de geïnterviewde partijen: ervaren gebreken in het bereiken van (zeer) kleine uitgevers, ervaren gebrek aan (begrijpelijke) toelichting, duiding en motivering van het beleid en besluitvorming en de ervaren formalistische (en soms trage) benadering in het geven van advies.

Ervaren knelpunten zijn de adviessnelheid, stijl van advisering en de nieuwsbrief

Een specifiek ervaren knelpunt is de advisering / voorlichting in gevallen waarbij er behoefte is aan een **snel advies** of beantwoording van vragen (direct, of maximaal binnen een of twee dagen). Daarnaast wordt opnieuw gewezen op de soms **formalistische stijl van advisering** of reageren, waardoor er minder mogelijkheden zijn voor laagdrempelig contact en/of advies. Een ander aandachtspunt is de frequentie van de nieuwsbrief die als te laag en te onregelmatig wordt gezien.

2.2.2 Nadere duiding Ecorys

In den brede lijkt de voorlichting en de informatievoorziening door het Commissariaat goed op orde te zijn. De website is het belangrijkste informatiekanaal en deze wordt als goed en overzichtelijk ervaren. Concreet aandachtspunt is vanuit onze optiek inderdaad de lage en onregelmatige frequentie van de nieuwsbrief, hoewel de (beperkte) hoeveelheid nieuws en informatie wel een knelpunt kan zijn voor het Commissariaat. In de interviews is niet heel concreet gemaakt waar behoefte aan is, maar het gaat hierbij vooral om informatie over en duiding van genomen besluiten en specifieke ontwikkelingen rondom het toezicht. Verder prijken de tijden voor het telefonische spreekuur niet prominent op de website. Over de workshops valt weinig op te merken (onvoldoende ervaringen). Verder valt te overwegen dat het Commissariaat nagaat hoe een kleine en specifieke groep zoals de (zeer) kleine uitgevers beter kan worden bereikt.

Wat betreft de **adviesnelheid** lijkt dit toch vooral een probleem van de marktpartijen zelf. In verreweg de meeste gevallen geeft het Commissariaat vrij snel een antwoord, zo blijkt uit de gesprekken. Bij urgente en complexe vragen kan wat ons betreft niet alles van een toezichthouder verwacht worden en zal een marktpartij daarvoor zelf externe expertise moeten inschakelen (zoals een advocaat). Ook op andere rechtsvelden is dit gebruikelijk (zoals het mededingingsrecht) en zal een marktpartij een zekere mate van rechtsonzekerheid en onduidelijkheid moeten accepteren en hier zelf op moeten anticiperen.

Ten aanzien van de ervaren **formalistische stijl van advies** merken we op dat het Commissariaat hier te maken heeft met de grenzen die het bestuursrecht (in de Awb) in dit kader oplegt. Het Commissariaat moet als bestuursorgaan terdege oppassen bij marktpartijen verwachtingen te wekken die later bij de handhaving niet kunnen worden gehonoreerd. Ook hier geldt dat het Commissariaat vanuit een bepaald (bestuursrechtelijk) kader opereert en dat dat kan knellen met de wensen vanuit de markt. Daarnaast is het (zoals ook eerder opgemerkt) primair de verantwoordelijkheid van de markt om aan de Wvbp te voldoen en kan ook externe expertise worden ingehuurd. Natuurlijk kan het Commissariaat wel nader overwegen of en hoe meer tegemoet gekomen kan worden aan deze wensen in de markt.

2.3 Webomgeving vaste boekenprijzen

2.3.1 Bevindingen vanuit de interviews

Het algemene oordeel over de webomgeving toont een gevarieerd beeld

Het algemene oordeel van de betrokken partijen over de webomgeving vaste prijzen toont een sterk gevarieerd beeld van (on-) tevredenheid. Dit hangt met name samen met de door de wetgever voorgeschreven systematiek (namelijk: uitgevers moeten de prijzen melden), die als omslachtig wordt ervaren en teveel regeldruk met zich meebrengt. Daarnaast zijn er twijfels over de **volledigheid en betrouwbaarheid** van de data. Over de **toegankelijkheid** van het Commissariaat bij vragen zijn de partijen over het algemeen wel te spreken.

2.3.2 Nadere duiding Ecorys

De in de markt ervaren knelpunten rondom de webomgeving laten zich niet eenvoudig duiden. Enerzijds is het duidelijk dat de meldingsplicht primair bij de markt (uitgevers) ligt en dat het Commissariaat daarin (middels de webomgeving) vooral een faciliterende rol speelt, alsmede dat de webomgeving van het Commissariaat op grond van de Wvbp ook de enige webomgeving is die enige juridische status heeft. Aan de andere kant is het vanuit het oogpunt van regeldruk ook te begrijpen dat de markt graag een directe 'datakoppeling' ziet tussen de webomgeving die zij primair gebruiken (CB Online) en de webomgeving van het Commissariaat, teneinde aan de meldingsplicht te voldoen.

Vanuit de optiek van Ecorys lijkt, hoewel vanuit maatschappelijke efficiëntie zeer wenselijk, de directe koppeling van databestanden (namelijk: het Commissariaat put uit de data van CB Online) een lastige en moeilijk begaanbare weg. Niet alleen verliest het Commissariaat dan de grip op een belangrijk instrument, ook vanuit mededingingsrechtelijk oogpunt lijkt het ongewenst een partij (in dit geval CB) een dergelijke rol te geven. Hierbij kan tevens worden opgemerkt dat er in het verleden meer soortgelijke aanbieders waren en dat niet alle partijen bij CB waren aangesloten.

Gegeven deze overwegingen lijkt het 'geautomatiseerd' aanleveren van data door CB aan het Commissariaat een veel beter begaanbare route. Hierbij blijft het uitgangspunt dat de uitgever zelf

verantwoordelijk is voor het aanleveren van de prijsdata aan het Commissariaat, maar dat de uitgever dit proces 'automatiseert' door middel van de webomgeving van CB. De webomgeving van het Commissariaat blijft dan (conform de Wvbp) de primaire bron, die op meer efficiënte wijze gevoed wordt vanuit andere databronnen.

In het gesprek met CB is gebleken dat deze manier van prijsdoorgifte in beginsel (technisch) goed te realiseren is. CB zal een softwarematige aanpassing moeten maken in de webomgeving die uitgevers in staat stelt om (per titel of ISBN-nummer) CB te machtigen om prijsdata aan het Commissariaat door te geven. CB kan vervolgens op regelmatige basis (bijvoorbeeld elke dag) prijswijzigingen doorgeven aan het Commissariaat. Dit kan in beginsel gebeuren op basis van de ONIX-standaard (een standaard voor data uitwisseling voor boeken). Op basis van een ruwe schatting lijkt 90-95% van alle prijsregistraties en prijswijzigingen (dit zijn er tienduizenden per jaar) op deze manier te kunnen worden aangeleverd. CB registreert vrijwel geen data voor bladmuziek. In het kader van deze studie hebben we niet nader onderzocht welke mogelijke (technische) problemen er kunnen spelen voor deze manier van data aanleveren of welke investeringen er gedaan moeten worden (en door wie). In beginsel is het de uitgeversbranche die, gegeven de verplichting om prijzen te registreren, het meeste belang heeft bij een geautomatiseerde vorm van dataverwerking en dus ook de kosten zou moeten dragen.

Overigens is deze aanpak niet nieuw. Sinds de vorige evaluatie in 2009 zijn er diverse contacten geweest tussen CB en het Commissariaat hierover, zonder concrete resultaten. Het is Ecorys niet precies duidelijk geworden waarom dit proces uiteindelijk is gestopt, maar dit hield ondermeer verband met noodzakelijke investeringen en technische aanpassingen in de software. Het strekt daarom tot aanbeveling dat het Commissariaat, mede gezien de (grotendeels vermijdbare) regeldruk en de irritatie in de markt, opnieuw beziet hoe zij dit meldingsproces zo optimaal en efficiënt mogelijk kan faciliteren. Hierbij kan het Commissariaat het beste opnieuw het gesprek met partijen als CB (en eventueel de uitgeversbranche) aangaan om te kijken welke mogelijkheden er zijn voor het automatiseren van de prijsregistraties, alsmede welke (technische en/of financiële) barrières hiervoor bestaan. Gezien de systematiek van budgetteren zal een eventuele (onvoorziene) investering bij het ministerie van OCW neergelegd moeten worden.

3 Bevindingen vanuit de interviews

3.1 Toezicht en handhaving van de Wvbp

3.1.1 Context

Het Commissariaat is belast met het **toezicht** op de naleving en de bestuursrechtelijke **handhaving** van de Wvbp. Het Commissariaat heeft voor de uitvoering van het toezicht en de handhaving een aantal bevoegdheden die met name zijn gefundeerd in de Wvbp en de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Deze bevoegdheden betreffen ondermeer het opleggen van herstelmaatregelen (last onder dwangsom) en handhavende sancties (de bestuurlijke boete).

In de verschillende gesprekken speelde het recent vastgestelde **prioriteringsbeleid** een belangrijke rol. Dit prioriteringsbeleid is opgesteld ten behoeve van het toezicht en de handhaving en is op 14 maart 2014 gepubliceerd in de Staatscourant.³ Het prioriteringsbeleid omvat de vaststelling van een vijftal 'prioriteringscriteria' en een nadere duiding van de aanpak (op hoofdlijnen) die het Commissariaat zal volgen rondom het toezicht en de handhaving. In de kern draait dit beleid om het maken van keuzes om te bepalen welke klachten en signalen het Commissariaat oppakt, gegeven een beperkte capaciteit. In aanvulling hierop heeft het Commissariaat voor 2014 ook een drietal aandachtsgebieden vastgesteld voor het toezicht en de handhaving.⁴ Hoewel dit prioriteringsbeleid de periode vanaf 2014 betreft en dus in beginsel buiten deze evaluatieperiode 2009-2013 valt, is dit onderwerp veelvuldig ter tafel gekomen tijdens de gevoerde interviews. In dit rapport is het daarom toch meegenomen en dit kan gezien worden als een eerste 'vooruitblik' vanuit de branche.

Specifieke aandachtspunten (criteria) betreffen (i) de **manier van toezicht** op de naleving (inclusief de afhandeling van de klachten en signalen), (ii) de **besluitvorming** (afhandeling van de klachten en signalen, besluiten zelf, duidelijkheid van de besluiten, sanctiebeleid), (iii) de **transparantie** (vindbaarheid van besluiten, geven van bekendheid aan besluiten), (iv) **professionaliteit** (kennis en ervaring van het Commissariaat) en (v) de **bronnen** die onder toezichtgestelden gebruiken.

3.1.2 Algemeen oordeel en specifieke criteria

Het **algemene oordeel** van de betrokken partijen over het toezicht en de handhaving door het Commissariaat is in beginsel positief. Het algemene oordeel is weergegeven in de onderstaande tabel, de scores voor de verschillende subonderdelen zijn te vinden in bijlage B.

Tabel 3.1 Algemeen oordeel ten aanzien van toezicht en handhaving

Toezicht en de handhaving	ECI	GAU	KBb	MVW	RND	VZU
Algemeen oordeel over het toezicht en de handhaving door het Commissariaat voor de Media	+	+	+	+	n.v.t.	+

Scores: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

³ Zie voor meer informatie: <http://www.cvdm.nl/nieuws/prioriteringsbeleid-toezicht-en-handhaving-wet-op-de-vaste-boekenprijs-in-werking/>

⁴ Voor 2014 betreffen dit (i) de verkoop van boeken via internet door derdeverkopers, (ii) de verkoop van (licht) beschadigde boeken en (iii) het niet, niet tijdig, of niet op de juiste wijze melden van prijzen. Gezien de evaluatieperiode (2009-2013) valt dit in beginsel buiten de huidige evaluatieperiode.

In het algemeen geldt dat de betrokken partijen tevreden zijn over de manier waarop het Commissariaat uitvoering geeft aan het toezicht op en de handhaving van de Wvbp. Alle partijen zien de vaste boekenprijs als een fundamenteel en essentieel onderdeel voor het bereiken van de doelstellingen van een pluriform aanbod van boeken, een brede beschikbaarheid van boeken via een fijnmazig net van boekhandels en de publieksparticipatie.⁵ Vanuit deze context ziet men ook het toezicht en de handhaving door het Commissariaat als noodzakelijk en goed voor de boekenbranche en beoordeelt men de invulling door het Commissariaat in beginsel als positief. Dit betekent overigens niet dat men het op alle vlakken eens is met het Commissariaat. Hier gaan wij hieronder nader op in.

Toezicht op de naleving

De meeste partijen zijn (gematigd) positief over de manier waarop het Commissariaat het toezicht op de naleving van de Wvbp invult. Hoewel de verschillende partijen bevestigen dat het Commissariaat weinig eigen onderzoek doet en vooral reageert op klachten en signalen vanuit de markt⁶, lijkt het Commissariaat een duidelijke vinger aan de pols te hebben en te weten wat er in de markt speelt. Er zijn een aantal specifieke elementen die nader benoemd dienen te worden:

- **Doorlooptijden toezicht** – Alle partijen benadrukken dat in de afgelopen jaren de doorlooptijden rondom toezicht (en daaropvolgend de handhaving) lang zijn gebleken. In veel gevallen volgt er na een klacht of signaal pas na een jaar (of nog langer) een besluit over verdere handhaving.⁷ De indruk bestaat dat soms belangrijke zaken lang blijven liggen. Dit lijkt de effectiviteit van het toezicht te schaden en ondermijnt ook de uitgangspunten van en het draagvlak voor de Wvbp.
- **Prioritering** – Gerelateerd aan de doorlooptijden van toezicht/handhaving heeft een aantal partijen de indruk dat te weinig prioriteit wordt gegeven aan fundamentele klachten of problemen (die belang hebben bij snelle duidelijkheid of handhaving) en er teveel capaciteit wordt ingezet op relatief eenvoudige zaken. Gezien de lange doorlooptijden en het gebrek aan prioritering hebben de meeste partijen aangegeven begrip te hebben voor het geformuleerde prioriteringsbeleid, hoewel er ook duidelijke risico's geïdentificeerd worden (met name door de KBb). Men ziet het, gegeven de beperkte capaciteit van het Commissariaat, als noodzakelijk dat het Commissariaat zich primair gaat richten op zaken die een duidelijke impact hebben in de markt. De KBb merkt echter op dat deze prioritering niet ten koste mag gaan van het 'basale toezicht' op de uitvoering van de Wvbp.
- **Stijl van toezicht** – Veelvuldig is aangegeven dat de stijl van toezicht (en handhaving) erg formeel is ingestoken. Naar het idee van diverse partijen kan het Commissariaat ook veel bereiken (tegen een lagere inzet van middelen) door in sommige gevallen te kiezen voor een meer informele benadering, bijvoorbeeld een informeel gesprek met of advies aan een potentiële overtreder van de Wvbp, die vervolgens op eigen initiatief het gedrag aanpast. Hierdoor hoeft niet altijd een handhavingprocedure gestart te worden, zo is de inschatting.

Besluitvorming en handhaving

Sterk gerelateerd aan het besproken toezicht is de invulling van de besluitvorming en de handhaving door het Commissariaat. In het algemeen zijn de verschillende partijen positief over de (handhavings-) besluiten die het Commissariaat neemt. Hoewel niet iedereen het altijd met een besluit van het Commissariaat eens is, beoordeelt men de besluiten van het Commissariaat in het algemeen toch als duidelijk, goed onderbouwd en redelijk voorspelbaar (logisch), hoewel specifiek

⁵ Dit betreffen de doelstellingen zoals verwoord in de Memorie van Toelichting bij de Wvbp en de evaluatie Wvbp 2014, APE en Dialogic, p. 5.

⁶ Het Commissariaat houdt vooral reactief toezicht, wat wil zeggen dat met reageert op signalen vanuit de markt. Deze strategie is ook actief door het Commissariaat gecommuniceerd en ook toegelicht in de evaluatie van 2009.

⁷ Als voorbeelden voor zaken met lange doorlooptijden zijn door de GAU en de MWV de volgende zaken genoemd: (i) besluit inzake verzoek tot handhaving Boekhandel Eef en Misja (april 2013), (ii) besluit inzake Boekenzoek (november 2012) en een klacht van de NUV over Tegelboek (nog geen besluit).

over de opgelegde sancties wel verschil van inzicht bestaat. Er zijn een aantal specifieke elementen die nader benoemd dienen te worden:

- **Doorlooptijden handhaving** – Net als bij het toezicht worden de doorlooptijden van (handhavings-) besluiten als een probleem ervaren.
- **Sanctiebeleid** - Over het gevoerde sanctiebeleid verschillen de meningen. Een aantal partijen (met name GAU en MVW) zijn van mening dat de sancties niet altijd voorspelbaar, logisch en consistent zijn: de mate van impact in de markt lijkt soms te conflicteren met de hoogte van de opgelegde boete (grote impact en toch een symbolische boete en vice versa).⁸ De overige partijen zien ook niet altijd de logica, maar hebben hier minder moeite mee.
- **Toekomstige uitdagingen** – Vanuit de verschillende partijen is heel duidelijk uitgesproken dat het Commissariaat zich goed dient voor te bereiden op toekomstige uitdagingen, zowel in het toezicht als in de handhaving. De ontwikkelingen in de markt gaan erg snel en de Wvbp (en daarmee het toezicht door het Commissariaat) lijkt niet altijd eenduidig toepasbaar te zijn. Geïdentificeerde uitdagingen zijn ondermeer (i) de verschuivingen in de traditionele verkoopkanalen, (ii) de aanstaande markttoetreding van buitenlandse partijen zoals Amazon, waardoor de nationale grenzen vervagen en de toepasbaarheid en handhaafbaarheid van de Wvbp op de proef worden gesteld, en (iii) de voortschrijdende techniek, wat zich met name uit rondom de combinaties van fysieke en digitale verschijningsvormen, printing-on-demand en meer maatwerk.

Transparantie

De **vindbaarheid** van de besluiten van het Commissariaat wordt als (zeer) goed beoordeeld: besluiten zijn op de website goed te vinden. Ook de mate waarin het Commissariaat **bekendheid** geeft aan belangrijke uitspraken wordt als goed beoordeeld. Met name de persberichten van het Commissariaat vinden hun weg in de branche, bijvoorbeeld via het veelgelezen Boekblad. Gesuggereerd is om ook op regelmatige basis (bijvoorbeeld een keer paar jaar) een nadere duiding te geven van alle besluiten, zoals ook wel gebruikelijk is in andere rechtsvelden ('jaarkroniek').

Professionaliteit (kennis en ervaring)

De professionaliteit van het Commissariaat wordt als (zeer) goed beoordeeld: de betrokken medewerkers zijn inhoudelijk meestal goed op de hoogte over de Wvbp en de ontwikkelingen in de branche (met uitzondering van nichemarkten) en zijn daarnaast toegankelijk. Knelpunten worden vooral ervaren rondom de doorlooptijden en gebrek aan prioritering, waar een verdere professionaliseringsslag mogelijk is (zie hierboven).

Gebruik van bronnen in de branche

Partijen zijn concreet gevraagd of hun leden ontwikkelingen op het terrein van het toezicht en handhaving volgen en welke bronnen hiervoor gebruikt worden. In het algemeen lijken de meeste individuele marktpartijen (uitgevers en boekverkopers) een bepaalde mate van 'basiskennis' over de Wvbp en het Commissariaat te hebben, maar de werkzaamheden van het Commissariaat niet heel actief te volgen. Pas als er een concrete aanleiding is (een vraag of bijvoorbeeld een publicatie op de website van de branche) verdiept men zich en dan met name via de website van het Commissariaat. Opgemerkt is dat Boekblad veel gelezen wordt in de branche en dat dat een zeer geschikt informatiekanaal is. Met name bij (zeer) kleine uitgevers lijkt de kennis over de Wvbp en het Commissariaat grotendeels afwezig.

⁸ Als concreet voorbeeld van een hoge boete en onduidelijke relevantie is het besluit inzake de verkoop van het boek Ludwig Wittgenstein via het tijdschrift Filosofie Magazine en de website www.filosofiemagazine.nl genoemd.

3.2 Actieve en passieve voorlichting door het Commissariaat

3.2.1 Context

Als toezichthouder geeft het Commissariaat ook (actieve en passieve) voorlichting over de Wvbp en de concrete invulling van de taken van het Commissariaat. Rondom de voorlichting is het belangrijk op te merken dat er voor het Commissariaat vanuit de Awb grenzen gelden hoever men kan gaan in het geven van (inhoudelijk) advies of van een zienswijze. Er dient te worden voorkomen dat er vooraf verwachtingen worden gewekt. De belangrijkste kanalen voor voorlichting en informatieverstrekking zijn:

- **Website** - De website van het Commissariaat is het belangrijkste informatiekanaal. Op de website is alle relevante regelgeving en besluitvorming te vinden, alsmede persberichten, veel gestelde vragen en de nieuwsbrieven.
- **Nieuwsbrief Vaste boekenprijs** – naast de algemene nieuwsbrief van het Commissariaat voor de Media, kunnen marktpartijen zich ook abonneren op de (digitale) nieuwsbrief Vaste boekenprijs. Deze nieuwsbrief verschijnt een tot twee keer per jaar (zeven keer in de afgelopen vier jaar).
- **Telefonisch spreekuur en e-mail** - Er is viermaal per week (ma-do) een telefonisch spreekuur en het Commissariaat kan per e-mail benaderd worden voor vragen of opmerkingen.
- **Workshops** – 2-3 keer per jaar verzorgt het Commissariaat een workshop over de Wvbp en het toezicht door het Commissariaat.

Concrete elementen (criteria) die zijn meegenomen in de interviews zijn (i) de **actieve voorlichting** (duidelijkheid en bruikbaarheid van antwoorden, snelheid van beantwoording, toegankelijkheid), (ii) de **nieuwsbrief** (duidelijkheid, bruikbaarheid, frequentie) en de **workshops**.

3.2.2 Algemeen oordeel en specifieke criteria

Het **algemene oordeel** van de betrokken partijen over de actieve en passieve voorlichting door het Commissariaat toont een gevarieerd beeld van (on-) tevredenheid. Het algemene oordeel is weergegeven in de onderstaande tabel, de scores voor de verschillende subonderdelen zijn te vinden in bijlage B.

Tabel 3.2 Algemeen oordeel ten aanzien van actieve en passieve voorlichting

Actieve en passieve voorlichting	ECI	GAU	KBb	MVW	RND	VZU
Algemeen oordeel over het toezicht en de handhaving door het Commissariaat voor de Media	+	+	o/+	-	n.v.t.	-

Scores: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

Drie partijen geven een neutrale tot positieve score. Opvallend is dat MVW en VZU een negatief oordeel geven, terwijl zij de verschillende subonderdelen wel positief beoordelen. Het belangrijkste argument voor de **VZU** is dat, met inachtneming van de eigen verantwoordelijkheid van marktpartijen, de voorlichting door het Commissariaat een deel van de doelgroep niet goed weet te bereiken (namelijk de zeer kleine uitgevers). De **MVW** ervaart in de bredere voorlichting en informatievoorziening door het Commissariaat met name een gebrek aan (begrijpelijke) toelichting, duiding, en motivering van haar beleid en besluitvorming. De **KBb** is van mening dat het Commissariaat ook in haar adviesrol een te formalistische benadering kiest en dat de website nog verder verbeterd kan worden. **ECI** ervaart dat de advisering/voorlichting met name knelt bij urgente vragen.

Actieve voorlichting

De **toegankelijkheid** van het Commissariaat voor vragen en advies wordt over het algemeen als positief beoordeeld, net als de **duidelijkheid** en **bruikbaarheid** van de antwoorden. Dit sluit ook aan op het positieve oordeel over de professionaliteit (kennis en kunde) rondom het toezicht en de handhaving (paragraaf 3.1). Er zijn een aantal specifieke elementen die nader benoemd kunnen worden:

- **Snelheid** - ECI wijst er op dat in de branche soms behoefte is aan een snel advies of beantwoording van vragen, bijvoorbeeld in het geval van lopende onderhandelingen of marktverkenningen. Het Commissariaat lijkt hierin in de praktijk niet goed te kunnen voorzien, omdat dan weer een bestuursrechtelijke procedure wordt gestart, aldus ECI. De GAU en de MVW benoemen ook deze incidentele noodzaak van urgentie, maar geven tegelijkertijd aan dat hun ervaringen hiermee variëren (meestal antwoord binnen een week, meestal is dat op tijd, maar niet altijd).
- **Stijl van advisering** – Zowel de ECI als de KBb wijzen erop dat in hun ervaring de stijl van voorlichting en advisering de afgelopen drie tot vier jaar verder geformaliseerd is en dat er minder mogelijkheden zijn voor laagdrempelig contact en/of advies. Dit wordt als een nadeel ervaren.
- **Website** – De website wordt door alle partijen gezien als het belangrijkste informatiekanaal en deze wordt door vrijwel iedereen als goed en overzichtelijk ervaren. Specifieke suggesties voor verbetering van de website zijn een betere zoekfunctie voor het zoeken in besluiten, het aanvullen van de informatie rondom actieprijzen en het nader duiden en motiveren van het beleid.
- **Vragenuur** – Het dagelijkse telefonische vragenuur is bij de meeste partijen niet bekend, men neemt ongeacht deze specifieke tijden contact op. Er wordt op gewezen dat dit niet duidelijk wordt gecommuniceerd op de website.
- **Bereik** – Zoals eerder aangegeven is er onder de uitgevers en boekverkopers over het algemeen een voldoende mate van basiskennis over de Wvbp en het Commissariaat, zo is de algemene indruk. De VZU wijst er specifiek op dat dit bij de (zeer) kleine uitgevers niet het geval is en dat zij veelal geheel onwetend zijn van de Wvbp, de meldingsplicht voor prijzen en de rol van het Commissariaat. Klaarblijkelijk weet het Commissariaat deze groep niet, of slechts in zeer beperkte mate, te bereiken. Een suggestie vanuit de VZU is om na te gaan of er bijvoorbeeld bij het aanvragen van een ISBN-nummer (wat veel kleine uitgevers wel doen) al informatie kan worden verstrekt namens het Commissariaat.

Nieuwsbrief

Wat betreft de nieuwsbrief zijn de meeste partijen positief over de inhoud van de nieuwsbrief (duidelijk, bruikbaar), maar negatief over de frequentie. De frequentie van de nieuwsbrief is voor de meeste partijen onduidelijk en gewezen wordt op de onregelmatige verschijning. Een keer per kwartaal wordt toch wel als wenselijke frequentie gezien. In de interviews is niet heel concreet gemaakt waar behoefte aan is, maar het gaat hierbij vooral om informatie over en duiding van genomen besluiten en specifieke ontwikkelingen rondom het toezicht.

Workshops

Wat betreft de workshops kunnen de meeste geïnterviewde partijen geen oordeel geven (geen ervaring). Van de geïnterviewde partijen heeft alleen ECI een workshop meegemaakt en is hierover positief.

3.3 Webomgeving vaste prijzen

3.3.1 Context

De Wvbp bepaalt dat, nadat een uitgever of importeur voor boeken en muziekluitgaven een vaste prijs heeft vastgesteld, hij van deze prijs mededeling doet aan het Commissariaat. Ook wijzigingen in deze vaste prijs dienen te worden doorgegeven aan het Commissariaat. Belangrijk is hierbij om op te merken dat dit dus een plicht voor de uitgever of importeur betreft en dat zijzelf (of een gemachtigde partij) verantwoordelijk zijn voor de prijismeldingen.

Voor het doorgeven deze prijismeldingen heeft het Commissariaat de webomgeving vaste prijzen en muziekluitgaven (WVP) beschikbaar gemaakt. Geregistreerde gebruikers kunnen middels een webformulier (handmatig) of het uploaden van zogeheten ONIX-bestanden (grotere dataset) de nieuwe of aangepaste prijzen doorgeven aan het Commissariaat. Er is een digitale handleiding voor deze webomgeving beschikbaar, alsmede een overzicht van veelgestelde vragen. Twee dagdelen per week is er ook (technische) ondersteuning aanwezig. Volgens het Commissariaat is de webomgeving de afgelopen jaren stabiel geweest en zijn er vrijwel geen 'black-outs' geweest. Via de webomgeving kan iedereen alle geregistreerde vaste prijzen raadplegen. Er bestaat ook de mogelijkheid om per week alle prijswijzigingen te ontvangen (per e-mail) en om overzichten te downloaden van vervallen vaste prijzen.

Concrete elementen (criteria) die zijn meegenomen in de interviews zijn (i) de **wijze van melden** en (ii) het **gebruik van de webomgeving** (toegankelijkheid voor vragen, vindbaarheid en betrouwbaarheid van gegevens, vindbaarheid van prijzen).

3.3.2 Algemeen oordeel en specifieke criteria

Het **algemene oordeel** van de betrokken partijen over de webomgeving vaste prijzen toont een sterk gevarieerd beeld. Het algemene oordeel is weergegeven in de onderstaande tabel, de scores voor de verschillende subonderdelen zijn te vinden in bijlage B.

Tabel 3.3 Algemeen oordeel ten aanzien van de website vaste boekenprijzen

Website vaste boekenprijzen	ECI	GAU	KBb	MVW	RND	VZU
Algemeen oordeel over website vaste boekenprijzen	-	+	o/+	+	n.v.t.	- / --

Scores: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

Drie partijen hebben, ondanks specifieke bedenkingen op subonderdelen, een neutraal tot positief oordeel gegeven, twee partijen geven een negatief oordeel. Er zijn verschillende onderliggende redenen waarom het algemene oordeel over de webomgeving zo sterk uiteenloopt. ECI, GAU, MVW en VZU vinden met name de gekozen opzet te omslachtig en teveel regeldruk met zich meebrengen. Daarnaast zijn er sterke twijfels over de volledigheid en betrouwbaarheid van de data (met name bij VZU, GAU en MVW).

Wijze van melden

Partijen geven aan dat de huidige opzet en procedure te omslachtig is. Net als in de vorige evaluatie in 2008/2009 wordt onderstreept dat een directe koppeling tussen het Commissariaat en de externe dataset van CB de regeldruk aanzienlijk zal verminderen en de kwaliteit van de gegevens zal vergroten (zie hierna). Voor de boekenbranche is op dit moment CB Online het primaire referentiepunt voor boekgegevens (prijzen, prijswijzigingen, etc.), waarbij de webomgeving van het Commissariaat duidelijk op een lager plan staat en minder prioriteit krijgt. Desalniettemin

realiseren alle partijen zich dat de meldingsplicht bij de uitgevers zelf ligt en dat het Commissariaat daarbij beperkte mogelijkheden heeft.

Gebruik van de webomgeving

Rondom het gebruik van de webomgeving komen verschillende criteria bij elkaar. Wat betreft de **toegankelijkheid** van het Commissariaat bij vragen zijn de partijen over het algemeen wel te spreken, hoewel ECI opmerkt dat het bij andere dan standaardvragen soms moeilijk is om een duidelijk antwoord te krijgen. Over het gebruiksgemak en de **vindbaarheid** van prijzen verschillen de meningen. Een partij die negatief is, wijst ondermeer op de zoekfunctie die niet altijd direct alle resultaten genereert (VZU).

Verder zijn er door vrijwel alle partijen twijfels geuit over de **volledigheid en betrouwbaarheid van de gegevens** in de webomgeving. Deze twijfels sluiten aan bij de opmerkingen over de procedure rondom het melden van de prijzen: omdat voor veel uitgevers de webomgeving van CB het primaire uitgangspunt is, zullen nieuwe en gewijzigde prijzen niet altijd (ook) doorgegeven worden aan het Commissariaat. De mate van onvolledigheid en onbetrouwbaarheid is alle partijen onbekend, maar er zijn diverse ervaringen dat de prijs bij CB Online afweek van de webomgeving vaste prijzen.

Concrete suggesties voor het verbeteren van het gebruik van de webomgeving zijn: verlaging van de frequentie van het wisselen van wachtwoorden (VZU) en het verder verbeteren van de zoekfunctie (VZU). De KBb wijst erop dat, ondanks de wekelijkse update vanuit het Commissariaat, de prijswijzigingen (inclusief actieprijzen) voor boekverkopers lastig te volgen zijn. Het gaat wekelijks om 80-100 pagina's met wijzigingen, wat voor een boekhandel heel lastig te volgen is en waardoor er prijsverschillen tussen winkels ontstaan. Er is vanuit de KBb niet direct een oplossing voor dit probleem, maar men vindt het wel belangrijk om dit bij het Commissariaat te signaleren.

Bijlage A: Gehanteerde vragenlijst

1. Ter introductie

- Kunt u kort toelichten wat uw rol en positie is binnen uw organisatie, welke positie uw organisatie inneemt in de markt / sector en/of welke belangen uw organisatie behartigt?
- Zijn er specifieke zaken/besluiten/dossiers geweest waardoor u (eventueel namens leden) met het Commissariaat in aanraking bent geweest? Kunt u de context toelichten?
- Wat is in het algemeen uw oordeel over het functioneren van het Commissariaat rondom de Wet op de vaste boekenprijs? Zijn er bepaalde aspecten die (vooraf) expliciet benoemd moeten worden?

De vragen hierna zijn gericht op drie specifieke onderdelen, namelijk **toezicht/ handhaving**, **voorlichting** en de **website**. Ten behoeve van de vergelijkbaarheid vragen wij u om de verschillende genoemde elementen te scoren op een vijf-puntenschaal. Deze score kunt u in het gesprek natuurlijk nader toelichten.

2. Toezicht op en handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs

Vragen	Score*	Toelichting
Algemeen: wat is uw algemene oordeel over het toezicht en de handhaving door het Commissariaat? - Heeft u specifieke ervaringen met het Commissariaat op dit vlak? - Zijn er specifieke knelpunten/aandachtspunten?		
2a. Volgt u de ontwikkelingen op het terrein van het toezicht op en de handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs? Zo ja, welke bronnen gebruikt u hiervoor?	n.v.t.	
2b. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop het Commissariaat toezicht houdt op de naleving van de Wet op de vaste boekenprijs?		
2c. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop het Commissariaat klagers op de hoogte houdt over de afhandeling van klachten en signalen over (vermeende) overtredingen van de Wet op de vaste boekenprijs?		
2d. Wat is uw opvatting en oordeel over de kennis en ervaring van het Commissariaat ten aanzien van de boekenbranche?		
2e. Wat is uw opvatting en oordeel over de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?		
2f. Wat is uw opvatting en oordeel over het sanctiebeleid van het Commissariaat?		
2g. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid van de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?		
2h. Wat is uw opvatting en oordeel over de vindbaarheid van de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?		
2i. Wat is uw opvatting en oordeel over wijze waarop en de mate waarin het Commissariaat bekendheid geeft aan belangrijke uitspraken over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?		

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

3. Actieve en passieve voorlichting van het Commissariaat inzake de Wet op de vaste boekenprijs

Vragen	Score*	Toelichting
Algemeen: wat is uw algemene oordeel over de voorlichting door het Commissariaat? <ul style="list-style-type: none"> - Heeft u specifieke ervaringen met het Commissariaat op dit vlak? - Zijn er specifieke knelpunten/aandachtspunten? 		
3a. Wat is uw opvatting en oordeel over de toegankelijkheid van het Commissariaat voor vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?		
3b. Wat is uw opvatting en oordeel over de snelheid waarmee het Commissariaat vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs beantwoordt?		
3c. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid en bruikbaarheid van de antwoorden van het Commissariaat op uw vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?		
3d. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid en bruikbaarheid van de informatie in de (digitale) Nieuwsbrief vaste boekenprijs?		
3e. Wat is uw opvatting en oordeel over de frequentie waarmee de (digitale) Nieuwsbrief vaste boekenprijs verschijnt?		
3f. Wat is uw opvatting en oordeel over door het Commissariaat verzorgde workshops vaste boekenprijs?		

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

4. Website vaste boekenprijs

Vragen	Score*	Toelichting
Algemeen: wat is uw algemene oordeel over de website vaste boekenprijs? <ul style="list-style-type: none"> - Heeft u specifieke ervaringen met de website / het Commissariaat op dit vlak? - Zijn er specifieke knelpunten/aandachtspunten? 		
4a. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop boekenprijzen bij het Commissariaat moeten worden gemeld ?		
4b. Wat is uw opvatting en oordeel over de toegankelijkheid van het Commissariaat voor vragen over het melden van boekenprijzen via de website vaste boekenprijs?		
4c. Wat is uw opvatting en oordeel over de vindbaarheid van boekenprijzen op de website vaste boekenprijs?		
4d. Wat is uw opvatting en oordeel over de volledigheid van de gegevens op de website vaste boekenprijs?		
4e. Wat is uw opvatting en oordeel over de betrouwbaarheid van de gegevens op de website vaste boekenprijs?		

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

Bijlage B: Resultaten van de interviews

In deze bijlage volgen de interviewverslagen van de verschillende gevoerde interviews. Deze verslagen zijn een weergave van hetgeen de verschillende personen in de interviews hebben neergelegd en Ecorys geeft daar in deze verslagen geen verdere duiding aan. De verslagen zijn door de verschillende geïnterviewde personen gecontroleerd en gevalideerd. Achtereenvolgens worden de verslagen van de volgende organisaties en/of personen gepresenteerd (in alfabetische volgorde):

- **Boekenclub ECI.**
- **Groep Algemene Uitgevers (GAU)**, onderdeel van het Nederlandse Uitgeversverbond (NUV); dit betreft een gezamenlijk verslag met de MVW.
- **Koninklijke Boekverkopersbond (KBb).**
- **Media voor Vak en Wetenschap (MVW)**, onderdeel van het Nederlandse Uitgeversverbond; dit betreft een gezamenlijk verslag met de GAU.
- **Raad Nederlandse Detailhandel (RND).**
- **Vereniging Zelfstandige Uitgevers (VZU).**

In aanvulling op deze interviews is er ook een gesprek geweest met mevrouw **Ria Derks**, voorzitter van de projectgroep die vanuit de Koninklijke Vereniging van het Boekenvak (KVB) de evaluatie van de Wvbp begeleidt. Zij sprak hierbij vanuit haar persoonlijke ervaring en expertrol en niet namens de KVB.

1. Algemeen/context

- **Wvbp** - de Wvbp is de noodzakelijke 'bodem' in de boekenbranche, maar beperkt (logischerwijs) ook in de bedrijfsvoering. ECI's ervaringen in België leren dat, zonder een vaste boekenprijs, de kans op kaalslag hoog zal zijn (sterke concurrentie op prijzen, sterke druk op de traditionele verkoopkanalen, afname van aantal winkels, verdwijnen van veel titels in het assortiment).
- **Boekenclub** – Het is belangrijk te constateren dat er tegenover de 'voordelen' van een boekenclub (aanbieden van korting op de vaste boekenprijs) ook diverse wettelijke verplichtingen staan, wat tot een hogere administratieve last leidt (ledenregistratie, registratie van aankopen, etc.).
- **Rechtszaak** – Verder is relevant dat het Commissariaat ECI in 2010 een boete heeft opgelegd inzake de prijs voor de Millennium-trilogie. ECI heeft hiertegen bezwaar gemaakt en is in beroep gegaan. In november 2013 heeft de Raad van State het beroep ongegrond verklaard. Zonder iets aan deze uitspraak af te doen, geeft ECI aan dat het geven van een korting op de actieprijzen (onder de vastgestelde boekenclubprijs) al jaren praktijk was in de reclame van ECI en dat dit de eerste keer was dat het Commissariaat daar daadwerkelijk op toe zag. Vanuit die optiek is ECI nog altijd van mening dat de opgelegde boete van EUR 15.000 buitensporig hoog was en dat het gevolgde sanctiebeleid onduidelijk is (bijvoorbeeld de criteria voor de hoogte van de boete).
- **Snelheid** – ECI geeft aan dat de snelheid van antwoorden in specifieke (urgente) zaken wel een belangrijk aandachtspunt is. In verband met een potentiële samenwerkingspartner wilde ECI in meer detail duidelijk hebben wat de exacte voorwaarden waren voor het starten van een boekenclub. De gevolgde (bestuursrechtelijke) procedure om te komen tot een bestuurlijk oordeel duurde uiteindelijk erg lang, waardoor 'het momentum' voorbij was. Soms is er vanuit de branche behoefte aan een snel oordeel / advies, en dat lijkt binnen de huidige wet- en regelgeving (inclusief Awb) niet altijd mogelijk.

2. Toezicht op en handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs

- **Algemene oordeel** - Het algemene oordeel over het toezicht en de handhaving door het Commissariaat is positief, hoewel ECI het niet met alles eens is (zoals in de Millennium-zaak). In de meeste gevallen zijn de besluiten van het Commissariaat logisch en goed gefundeerd. Rondom het toezicht en de handhaving is de ervaring dat het Commissariaat wel vaak een strikt juridische benadering volgt, terwijl dat niet altijd noodzakelijk is en het Commissariaat meer beweegruimte heeft dan enkel via handhaving.
- **Snelheid** – Zoals hierboven ook aangegeven is de snelheid rond een advies of oordeel in sommige (urgente) gevallen een belangrijk aandachtspunt. Ook bij het toezicht en de handhaving mist regelmatig het vereiste tempo (procedures duren lang).
- **Prioriteringsbeleid** – Het aangekondigde prioriteringsbeleid is nog niet bekend bij ECI, maar in beginsel is prioritering een goede stap daar de capaciteit van het Commissariaat beperkt is.
- **Sanctiebeleid** – Hier bestaat een gemixt beeld over: soms zijn sancties heel logisch en goed, maar soms ook onbegrijpelijk. Meer transparantie op dit punt zou goed zijn.
- **Bekendheid** – De manier waarop het Commissariaat bekendheid geeft aan belangrijke uitspraken (Boekblad, nieuwsbrieven) is prima. Hierbij is ook voldoende aandacht en respect voor bedrijfsvertrouwelijke informatie, zo is de ervaring.

Vragen onderdeel 2	Score*
2a. Volgt u de ontwikkelingen op het terrein van het toezicht op en de handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs? Zo ja, welke bronnen gebruikt u hiervoor?	n.v.t.
2b. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop het Commissariaat toezicht houdt op de naleving van de Wet op de vaste boekenprijs?	+
2c. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop het Commissariaat klagers op de hoogte houdt over de afhandeling van klachten en signalen over (vermeende) overtredingen van de Wet op de vaste boekenprijs?	Geen mening
2d. Wat is uw opvatting en oordeel over de kennis en ervaring van het Commissariaat ten aanzien van de boekenbranche?	+
2e. Wat is uw opvatting en oordeel over de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?	+
2f. Wat is uw opvatting en oordeel over het sanctiebeleid van het Commissariaat?	o
2g. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid van de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?	+
2h. Wat is uw opvatting en oordeel over de vindbaarheid van de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?	+
2i. Wat is uw opvatting en oordeel over wijze waarop en de mate waarin het Commissariaat bekendheid geeft aan belangrijke uitspraken over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?	+
Wat is uw algemene oordeel over het toezicht en de handhaving door het Commissariaat?	+

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

3. Actieve en passieve voorlichting van het Commissariaat inzake de Wet op de vaste boekenprijs

- **Algemene oordeel** - Het algemene oordeel over de voorlichting door het Commissariaat is positief. Het Commissariaat is in het algemeen toegankelijk en behulpzaam. Bij vragen komt er over het algemeen een duidelijk antwoord, binnen een redelijke tijd. De beschikbare informatie is ook prima. Eventueel zou er getracht kunnen worden meer in Boekblad te laten verschijnen.
- **Snelheid** – zoals hierboven ook aangegeven is de snelheid rond een advies of oordeel in sommige (urgente) gevallen een belangrijk aandachtspunt.

Vragen onderdeel 3	Score*
3a. Wat is uw opvatting en oordeel over de toegankelijkheid van het Commissariaat voor vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?	+
3b. Wat is uw opvatting en oordeel over de snelheid waarmee het Commissariaat vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs beantwoordt?	-
3c. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid en bruikbaarheid van de antwoorden van het Commissariaat op uw vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?	+
3d. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid en bruikbaarheid van de informatie in de (digitale) Nieuwsbrief vaste boekenprijs?	o
3e. Wat is uw opvatting en oordeel over de frequentie waarmee de (digitale) Nieuwsbrief vaste boekenprijs verschijnt?	o
3f. Wat is uw opvatting en oordeel over door het Commissariaat verzorgde workshops vaste boekenprijs?	+
Wat is uw algemene oordeel over de voorlichting door het Commissariaat?	+

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

4. Website vaste boekenprijs

- **Algemene oordeel** - Het algemene oordeel over de website vaste boekenprijs is negatief, maar dit raakt vooral aan de gekozen opzet. De huidige procedure is omslachtig voor ECI (keuze voor handmatige invoer), mede omdat het nog te lastig is gebleken dit te automatiseren (niet altijd clubprijs beschikbaar, lanceringsdata van uitgevers kloppen niet altijd, etc.). Ideaal zou een koppeling met de data van CB zijn, maar ook die data klopt niet altijd.
- **Toegankelijkheid** – bij niet-standaard vragen is het soms lastig om een duidelijk antwoord te krijgen.
- **Volledigheid en betrouwbaarheid** – dit is over het algemeen in orde, maar er zitten zeker fouten in het databestand van het Commissariaat.

Vragen onderdeel 4	Score*
4a. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop boekenprijzen bij het Commissariaat moeten worden gemeld?	-
4b. Wat is uw opvatting en oordeel over de toegankelijkheid van het Commissariaat voor vragen over het melden van boekenprijzen via de website vaste boekenprijs?	-
4c. Wat is uw opvatting en oordeel over de vindbaarheid van boekenprijzen op de website vaste boekenprijs?	++
4d. Wat is uw opvatting en oordeel over de volledigheid van de gegevens op de website vaste boekenprijs?	+
4e. Wat is uw opvatting en oordeel over de betrouwbaarheid van de gegevens op de website vaste boekenprijs?	+
Wat is uw algemene oordeel over de website vaste boekenprijs?	-

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

Groep Algemene Uitgevers (GAU) en de Media voor Vak en Wetenschap (MVW), beiden onderdeel van het Nederlandse Uitgeversverbond (NUV)

Verslag van het gesprek met de heer David (Groep van Algemene Uitgevers), de heer Van Gils en de heer Van Kempen (Media voor Vak en Wetenschap), 26 februari 2014

1. Algemeen/context

- **Wvbp** - Het is duidelijk dat het functioneren van het Commissariaat zeer sterk verbonden is aan de Wvbp zelf. De evaluatie en eventuele aanpassing van de Wvbp is een separaat traject, maar zal zeker invloed hebben op het functioneren van Commissariaat. Rondom de Wvbp bestaan er verschillende inzichten en belangen in de boekenbranche, maar deze kunnen hier buiten beschouwing blijven.
- **Ontwikkelingen** - De komende jaren staan er in de boekenbranche grote ontwikkelingen op stapel, bijvoorbeeld rondom (i) het toenemend gebruik van printing-on-demandtechnieken, (ii) het combineren van producten, zoals een fysiek en digitaal boek, (iii) het in toenemende mate aanbieden van 'maatwerk' (enkele hoofdstukken uit een boek), (iv) streaming van boeken, etc. Daarnaast zijn er ook grote verschuivingen gaande in het verkoopkanaal, wat met name duidelijk wordt in de opkomst van Bol.com en de aanstaande toetreding tot de Nederlandse markt van buitenlandse spelers (zoals bijvoorbeeld Amazon). Gezien deze ontwikkelingen zullen de (statische) kaders van de Wvbp ook zeker op de proef gesteld gaan worden.
- **Toekomstig toezicht** – Bovenstaande heeft tot gevolg dat ook het toezicht en de handhaving door het Commissariaat voor nieuwe vragen en uitdagingen zal worden gesteld. Vanwege deze ontwikkelingen zal de taakstelling van het Commissariaat eerder groter worden dan kleiner. De toepasbaarheid en de handhaafbaarheid van de Wvbp wordt er de komende jaren niet gemakkelijker op en daar moet met name het Commissariaat zich van bewust zijn en zich daarop ook voorbereiden. De focus zal hierbij moeten blijven liggen op het beschermen en in standhouden van het gelijke speelveld. Dat er in den brede voortdurend gesneden wordt in de kosten voor het toezicht (bezuinigingen Rijksoverheid) is dan ook een zorgelijke ontwikkeling.

2. Toezicht op en handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs

- **Ontwikkelingen** - Ontwikkelingen op het terrein van het toezicht op en de handhaving worden vooral gevolgd via de website van het Commissariaat en eventueel Boekblad.
- **Professionaliteit** – In het algemeen is het Commissariaat inhoudelijk goed op de hoogte wat er speelt in de boekenbranche, maar voor specifieke nichemarkten is dat minder sterk. Betrokken medewerkers maken ook een professionele indruk. Wat betreft het toezicht en de handhaving kan het Commissariaat nog wel een verdere professionaliseringsslag maken, met name rondom (i) prioritering, (ii) doorlooptijden en (iii) het sanctiebeleid.
- **Prioriteringsbeleid** - Het wordt als zeer nuttig gezien dat het Commissariaat een prioriteringsbeleid gaat voeren. Belangrijk hierbij is dat het Commissariaat zich vooral gaat richten op zaken die daadwerkelijk een impact hebben in de markt en daarbij de uitgangspunten van de Wvbp ondermijnen. De indruk bestaat dat er nu belangrijke (meer fundamentele) zaken lang blijven liggen. In de branche is goed uit te leggen dat je je als Commissariaat niet (meer) met alles kunt bezig houden en dat je hierbij keuzes maakt en prioriteiten stelt. Hierbij wordt wel opgemerkt dat de verschillende brancheorganisaties slechts een zeer beperkte rol kunnen spelen in de uitvoering (voorlichting, conflictoplossing, etc.), dat is toch bovenal een zaak van het Commissariaat zelf.
- **Doorlooptijden** - Een belangrijke observatie is dat er diverse besluiten zijn genomen die een lange doorlooptijd hebben gekend, tot zelfs twee jaar voor een relatief eenvoudige overtreding.⁹

⁹ Als voorbeelden voor zaken met lange doorlooptijden zijn na afloop van het interview door de GAU en de MVW de volgende zaken genoemd: (i) besluit inzake verzoek tot handhaving Boekhandel Eef en Misja (april 2013), (ii) besluit inzake Boekenzoek (november 2012) en een klacht van de NUV over Tegelboek (nog geen besluit).

Dit is een ongewenste situatie, maar kan middels het prioriteringsbeleid mogelijk worden verbeterd.

- **Sanctiebeleid** – Het door het Commissariaat gevolgde sanctiebeleid is niet altijd voorspelbaar en lijkt (in mindere mate) ook niet altijd consistent.¹⁰ Soms volgt er een symbolische boete, soms een boete van enkele duizenden euro's. Hierbij lijkt de mate van recidive (eerste keer? Al vaker sanctie?) meer leidend dan de ernst (impact) van de overtreding. Het is goed om daar vooraf al meer duidelijkheid en transparantie in te brengen en het beleid expliciet te maken. In lijn met het prioriteringsbeleid zou het logisch zijn om ook de ernst van de overtreding hierin leidend te laten zijn.

Vragen onderdeel 2	Score GAU/MVV
2a. Volgt u de ontwikkelingen op het terrein van het toezicht op en de handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs? Zo ja, welke bronnen gebruikt u hiervoor?	N.v.t.
2b. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop het Commissariaat toezicht houdt op de naleving van de Wet op de vaste boekenprijs?	o / +
2c. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop het Commissariaat klagers op de hoogte houdt over de afhandeling van klachten en signalen over (vermeende) overtredingen van de Wet op de vaste boekenprijs?	Geen mening
2d. Wat is uw opvatting en oordeel over de kennis en ervaring van het Commissariaat ten aanzien van de boekenbranche?	++
2e. Wat is uw opvatting en oordeel over de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?	+
2f. Wat is uw opvatting en oordeel over het sanctiebeleid van het Commissariaat?	o / -
2g. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid van de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?	+
2h. Wat is uw opvatting en oordeel over de vindbaarheid van de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?	++
2i. Wat is uw opvatting en oordeel over wijze waarop en de mate waarin het Commissariaat bekendheid geeft aan belangrijke uitspraken over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?	+
Wat is uw algemene oordeel over het toezicht en de handhaving door het Commissariaat?	+

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

3. Actieve en passieve voorlichting van het Commissariaat inzake de Wet op de vaste boekenprijs

- Het algemene oordeel varieert van (gematigd) positief (GAU) tot negatief (MVV).
 - GAU: de GAU beoordeelt de voorlichting door het Commissariaat als (gematigd) positief. Commissariaat is in het algemeen behulpzaam en benaderbaar. Als er een dringende vraag / kwestie is, dan wordt dat snel opgepakt.
 - MVV: het negatieve oordeel hangt vooral samen met het, door de MVV ervaren, gebrek aan duiding, toelichting en motivering richting de boekenbranche van met name de besluiten en het beleid in een begrijpelijke taal. Door dit meer aandacht te geven kan het Commissariaat ook meer aan gezag winnen, zo is de suggestie. Er zijn geen concrete voorbeelden genoemd.
- **Toegankelijkheid / vragen** - het Commissariaat is in het algemeen behulpzaam en benaderbaar. Als er een dringende vraag / kwestie is, dan wordt dat snel opgepakt. Ervaring is

¹⁰ Als concreet voorbeeld van een hoge boete en onduidelijke relevantie is het besluit inzake de verkoop van het boek Ludwig Wittgenstein via het tijdschrift Filosofie Magazine en de website www.filosofiemagazine.nl genoemd.

dat er binnen een week een reactie/antwoord is, meestal is dat snel genoeg (hoewel dat soms ook knelt). Advies is bruikbaar en professioneel.

- **Website** - De website wordt als goed, inzichtelijk en overzichtelijk ervaren.
- **Nieuwsbrief** - De nieuwsbrief is op zich duidelijk en informatief. Bij nadere overweging lijkt de frequentie wel wat laag en onregelmatig (2x per jaar zo is de perceptie). Ook de doelgroep is wat onduidelijk (geen zicht op welke leden dit ontvangen).
- **Suggesties** – suggesties voor verbeteringen van de voorlichting zijn (i) het geven van een soort (half) jaaroverzicht of 'kroniek' van ontwikkelingen rond het toezicht, bijvoorbeeld in Boekblad, (ii) onderzoeken van de mogelijkheid om via CB directer voorlichting of informatie te geven, bijvoorbeeld aan direct betrokken medewerkers ('binnendienst').

Vragen onderdeel 3	Score GAU	Score MVW
3a. Wat is uw opvatting en oordeel over de toegankelijkheid van het Commissariaat voor vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?	+	+
3b. Wat is uw opvatting en oordeel over de snelheid waarmee het Commissariaat vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs beantwoordt?	+	+
3c. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid en bruikbaarheid van de antwoorden van het Commissariaat op uw vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?	+	+
3d. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid en bruikbaarheid van de informatie in de (digitale) Nieuwsbrief vaste boekenprijs?	+	+
3e. Wat is uw opvatting en oordeel over de frequentie waarmee de (digitale) Nieuwsbrief vaste boekenprijs verschijnt?	-	-
3f. Wat is uw opvatting en oordeel over door het Commissariaat verzorgde workshops vaste boekenprijs?	Geen mening	Geen mening
Wat is uw algemene oordeel over de voorlichting door het Commissariaat?	+	-

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

4. Website vaste boekenprijs

- Net als in de vorige evaluatie in 2009 wordt het systeem rondom het melden van de vaste boekenprijs als onnodig omslachtig ervaren. Vanuit een maatschappelijk oogpunt zou dit efficiënter geregeld kunnen worden. Idealiter worden de prijzen op een vast punt aangepast, en voor de boekenbranche is het belangrijkste referentiepunt hierbij toch het CB. Het is jammer dat er de afgelopen jaren geen (grote) voortgang is geboekt rondom het koppelen van de CB-data en de website van het Commissariaat, maar het Commissariaat valt hierin (vanuit hun rol en bevoegdheden) geen grote verwijten te maken. Een en ander is niet van de grond gekomen.
- Er zijn per jaar circa 50.000 mutaties (nieuwe boeken, prijswijzigingen, acties, etc.), maar de verwachting bestaat dat er aanzienlijke discrepanties bestaan tussen de CB-data en de website van het Commissariaat. Deze discrepanties ontstaan naar verwachting met name door fouten in het verwerken van de mutaties (timing) en door het in het geheel niet aanmelden van mutaties bij het Commissariaat (onwetendheid, geen prioriteit, etc.).
- Afgezien van het ontbreken van een koppeling van datasets (zie hierboven), is de meldingsprocedure bij het Commissariaat verder in orde. Doorvoeren van mutaties gaat soepel, en het Commissariaat is hierbij heel benaderbaar en laagdrempelig.

Vragen onderdeel 4	Score GAU/MVW
4a. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop boekenprijzen bij het Commissariaat moeten worden gemeld?	o / -
4b. Wat is uw opvatting en oordeel over de toegankelijkheid van het Commissariaat voor vragen over het melden van boekenprijzen via de website vaste boekenprijs?	++
4c. Wat is uw opvatting en oordeel over de vindbaarheid van boekenprijzen op de website vaste boekenprijs?	Geen mening
4d. Wat is uw opvatting en oordeel over de volledigheid van de gegevens op de website vaste boekenprijs?	-
4e. Wat is uw opvatting en oordeel over de betrouwbaarheid van de gegevens op de website vaste boekenprijs?	-
Wat is uw algemene oordeel over de website vaste boekenprijs?	+

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

1. Algemeen

- **Wvbp** - de KBb is een groot voorstander van de Wvbp en van een sterke handhaving daarvan door het Commissariaat voor de Media. Er gaan geluiden op het W-boek van de wet uit te zonderen. De KBb hecht er aan huidige reikwijdte van de Wvbp te behouden, teneinde maximaal aan de doelstellingen van de wet te kunnen blijven voldoen.
- **Uitdagingen** – Er kan een aantal toekomstige uitdagingen worden geïdentificeerd ten aanzien van de Wvbp en daarmee voor het toezicht door het Commissariaat: (i) de mogelijke intrede van binnen de EU opererende buitenlandse partijen zoals Amazon zal test zijn voor de toepasbaarheid en handhaafbaarheid van de Wvbp; (ii) de combinatie van papieren boeken en digitale componenten zal blijvende aandacht vragen, mede vanwege het feit dat de Wvbp per definitie achterloopt op de voortschrijdende technologische ontwikkelingen en de markt. Via het bestuurlijk rechtsoordeel lijkt het Commissariaat de knelpunten rondom de POD voorlopig te hebben afgedekt.

2. Toezicht op en handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs

- **Algemeen oordeel** - Het algemene oordeel over het toezicht en de handhaving door het Commissariaat is betrekkelijk positief. Het toezicht en de handhaving zijn over het algemeen logisch en voorspelbaar, maar er zijn zeker ook besluiten geweest waarbij fundamentele vragen gesteld kunnen worden aan de uitleg/invulling die het Commissariaat gaf.
- **Prioriteringsbeleid** – Gegeven de capaciteitsbeperking begrijpt de KBb het voornemen in deze richting, maar wijst daarbij op het risico dat het aangekondigde prioriteringsbeleid van het Commissariaat negatief effect kan hebben qua (mate van) handhaving en toezicht en daardoor vermindering van draagvlak tot gevolg kan hebben als een voor een boekverkooper belangrijke aangelegenheid niet in behandeling wordt genomen vanwege dat beleid. De KBb heeft te kennen gegeven dat de activiteit gericht moet zijn op integraal toezicht en handhaving, waarbij op specifieke aspecten/onderdelen extra nadruk gelegd kan worden.
- **Toezicht** – Het Commissariaat is in de loop der tijd een meer formele benadering gaan hanteren (een onder de aandacht gebrachte kwestie moet eerst worden aangemerkt als een 'verzoek tot handhaving'), terwijl het Commissariaat wellicht meer met een informele benadering zou kunnen bereiken (een kort advies, een kort gesprek, etc.). De formele opstelling heeft de toegankelijkheid wel verminderd. Kwesties waarin KBb-leden betrokken zijn, handelt de KBb veelal af, zodat deze doorgaans niet bij het Commissariaat terecht komen.
- **Professionaliteit** – De professionaliteit (kennis, kunde) van de medewerkers van het Commissariaat is in orde.
- **Snelheid** – De snelheid van het afhandelen van klachten is problematisch; een doorlooptijd van meer dan een jaar is niet uit te leggen. Mogelijk is dit inherent aan de Awb, maar het draagt zeker niet bij aan het draagvlak voor de Wvbp.
- **Sanctiebeleid** – Het sanctiebeleid is op zichzelf transparant, maar de uiteindelijke sanctie zal voor buitenstaanders niet altijd goed te duiden zijn. In den brede bestaat de indruk dat de sancties redelijk gematigd zijn, alhoewel er uitschieters zijn.

Vragen onderdeel 2	Score*
2a. Volgt u de ontwikkelingen op het terrein van het toezicht op en de handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs? Zo ja, welke bronnen gebruikt u hiervoor?	n.v.t.
2b. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop het Commissariaat toezicht houdt op de naleving van de Wet op de vaste boekenprijs?	+
2c. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop het Commissariaat klagers op de hoogte houdt over de afhandeling van klachten en signalen over (vermeende) overtredingen van de Wet op de vaste boekenprijs?	-
2d. Wat is uw opvatting en oordeel over de kennis en ervaring van het Commissariaat ten aanzien van de boekenbranche?	o/+
2e. Wat is uw opvatting en oordeel over de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?	o/+
2f. Wat is uw opvatting en oordeel over het sanctiebeleid van het Commissariaat?	+
2g. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid van de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?	o/+
2h. Wat is uw opvatting en oordeel over de vindbaarheid van de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?	+
2i. Wat is uw opvatting en oordeel over wijze waarop en de mate waarin het Commissariaat bekendheid geeft aan belangrijke uitspraken over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?	+
Wat is uw algemene oordeel over het toezicht en de handhaving door het Commissariaat?	+

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

3. Actieve en passieve voorlichting van het Commissariaat inzake de Wet op de vaste boekenprijs

- **Algemeen oordeel** – Het algemene oordeel over de actieve en passieve voorlichting door het Commissariaat is licht positief, maar het kan altijd beter.
- **Website** – De website van het Commissariaat is sterk verbeterd en biedt voldoende en goede informatie. De zoekfunctie voor besluiten is beperkt (vrij streng met juiste zoekwoorden).
- **Nieuwsbrief** – Digitalisering van de nieuwsbrief is prima, past in de huidige tijd en maakt het ook eenvoudiger om te delen met de KBb-leden. Wat betreft de frequentie is een keer per kwartaal toch wel het minimum. Inhoud is goed. De kennis onder boekverkopers over de Wvbp is betrekkelijk goed.
- **Toegankelijkheid** – De KBb merkt op dat hij voor een zeer groot deel van de leden het eerste aanspreekpunt is voor vragen over de Wvbp. Dit is goed en betekent een ontlasting van het Commissariaat, mede vanwege de filtering die optreedt. De KBb merkt dat de onderlinge contacten formeler zijn geworden, wat ook mede zal samenhangen met de ruimte die de Awb het Commissariaat (niet) geeft. Waar er vroeger de ruimte en de mogelijkheid was voor een laagdrempelig informeel contact, is dat nu in mindere mate mogelijk. Het dagelijkse telefonische vragenuur is de KBb niet bekend.

Vragen onderdeel 3	Score*
3a. Wat is uw opvatting en oordeel over de toegankelijkheid van het Commissariaat voor vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?	o
3b. Wat is uw opvatting en oordeel over de snelheid waarmee het Commissariaat vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs beantwoordt?	o
3c. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid en bruikbaarheid van de antwoorden van het Commissariaat op uw vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?	o
3d. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid en bruikbaarheid van de informatie in de (digitale) Nieuwsbrief vaste boekenprijs?	+

Vragen onderdeel 3	Score*
3e. Wat is uw opvatting en oordeel over de frequentie waarmee de (digitale) Nieuwsbrief vaste boekenprijs verschijnt?	-
3f. Wat is uw opvatting en oordeel over door het Commissariaat verzorgde workshops vaste boekenprijs?	Geen mening
Wat is uw algemene oordeel over de voorlichting door het Commissariaat?	o/+

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

4. Website vaste boekenprijs

- **Algemeen oordeel** – De website vaste boekenprijs lijkt op zich goed te werken en te voldoen aan waar deze voor bedoeld is. Echter, het is wel duidelijk dat het boekenvak deze website niet als referentiepunt neemt (dat is namelijk momenteel CB Online). In dit kader is van belang op te merken dat de website vaste boekenprijs (conform de Wvbp) de primaire bron is voor het bekendmaken of wijzigen, dan wel opheffen van de vaste boekenprijs. Het Commissariaat begeeft zich op glad ijs, als deze in haar besluitvorming (als indicatie/observatie) bijvoorbeeld ook prijsaanpassingen of -opheffingen in CB Online meeweegt.
- **Volledigheid en betrouwbaarheid** - De volledigheid en betrouwbaarheid van de data van het Commissariaat is lastig te bepalen, maar die zou 100% moeten zijn. De praktijk leert dat boekverkopers voor prijzen CB Online raadplegen en niet de website van het Commissariaat. De roep om 'koppeling' van het bestand van het Commissariaat aan CB Online is vanuit praktische overwegingen begrijpelijk, maar commercieel onafhankelijke dataverzameling en toegang tot prijsinformatie is essentieel en overigens binnen het systeem van de wet gezekerd. Het CB is nu dan weliswaar enig aanbieder, maar dat is niet altijd zo geweest. In het verleden was niet iedereen (noodzakelijkerwijs) aangesloten bij CB.
- **Knelpunt** – Een lastig punt voor de boekverkopers is de kenbaarheid/ transparantie van de bijzondere (actie-) prijzen. De KBb ontvangt van leden regelmatig een signaal over een vermeend onjuiste prijsstelling bij andere verkopers, maar bij nadere bestudering blijkt dan sprake te zijn van een bijzondere prijs. Dit lijkt niet goed oplosbaar. Het Commissariaat biedt wel de mogelijkheid voor een wekelijkse update van deze bijzondere prijzen (per e-mail), maar dit zijn dan vaak vele tientallen pagina's wat de inzichtelijkheid niet direct sterk verhoogd.

Vragen onderdeel 4	Score*
4a. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop boekenprijzen bij het Commissariaat moeten worden gemeld?	o
4b. Wat is uw opvatting en oordeel over de toegankelijkheid van het Commissariaat voor vragen over het melden van boekenprijzen via de website vaste boekenprijs?	o
4c. Wat is uw opvatting en oordeel over de vindbaarheid van boekenprijzen op de website vaste boekenprijs?	o/+
4d. Wat is uw opvatting en oordeel over de volledigheid van de gegevens op de website vaste boekenprijs?	o
4e. Wat is uw opvatting en oordeel over de betrouwbaarheid van de gegevens op de website vaste boekenprijs?	o
Wat is uw algemene oordeel over de website vaste boekenprijs?	o/+

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

Raad Nederlandse Detailhandel (RND)

Verslag van het gesprek met de heer Weide, RND, 5 februari 2014

Algemeen/context

- Vooraf: de supermarkten zijn niet aangesloten bij RND, die zijn lid van het CBL.
- RND heeft de afgelopen 2-3 jaar geen tot zeer weinig contact met het Commissariaat gehad. Ook vanuit de leden komen er vrijwel geen vragen en/of signalen over de Wvbp en het toezicht door het Commissariaat. Bij de RND zijn ook geen zaken bekend tussen het Commissariaat en een van de leden. Mogelijk zien de leden weinig toegevoegde waarde in de betrokkenheid van de RND. Dit heeft ook tot gevolg dat de RND geen antwoord kan geven op de specifieke evaluatievragen.
 - Geen specifieke signalen gekregen over (eventuele) tekortkomingen rondom de website vaste boekenprijs.
 - Geen signalen over problemen en/of knelpunten rondom het toezicht en de handhaving door het Commissariaat (inclusief het prioriteringsbeleid).
- De RND ziet wel een bredere trend dat de Wvbp onder druk staat. Naar de toekomst kijkend kunnen er misschien vraagtekens gezet worden bij de effectiviteit van de wet, ondermeer door de ontwikkelingen met betrekking tot de (illegale) e-books.

N.B. extra navraag door de RND bij haar leden heeft geen additionele reacties opgeleverd.

Vereniging Zelfstandige Uitgevers (VZU)

Verslag van het gesprek met de heer Rijke, VZU, 3 februari 2014

1. Algemeen/context

- De Vereniging voor Zelfstandige Uitgevers (VZU) wordt gekenmerkt door een grote verscheidenheid tussen de (circa 215) leden. Er zijn enerzijds leden met meer dan 100 uitgaves per jaar, anderzijds zijn er ook leden die maar enkele (soms zeer specialistische) uitgaven per jaaruitgeven. Deze laatste groep van (zeer) kleine uitgevers vormt naar schatting circa 50-65% van de leden en heeft vaak ook geen bedrijfs- of winstoogmerk. Ook wat betreft de bedrijfsuitvoering bestaat er grote variatie: sommige leden hanteren een 'traditionele' manier van uitgeven (eigen fonds, drukken, inbinden, etc.), terwijl er ook een groep is die gebruik maakt van eigentijdse print- en marketingtechnieken (printing-on-demand, geen voorraden, etc.) en ook meer een dienstverlener zijn voor een auteur die een eigen boek op de markt wil brengen.
- Deze specifieke karakteristieken resulteren er in dat een deel van de (zeer) kleine VZU-leden niet of in zeer beperkte mate op de hoogte is van de Wet op de Vaste Boekenprijs (Wvbp) en/of het toezicht en de handhaving door het Commissariaat.
- Hoewel buiten de scope van dit onderzoek, is het wel relevant te vermelden dat het draagvlak voor de Wvbp in de branche (langzaam) lijkt af te kalven, mede door de snelle digitale ontwikkelingen (e-books, printing-on-demand).

2. Toezicht op en handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs

- In den brede is de VZU positief over de invulling die het Commissariaat geeft aan het toezicht op en de handhaving van de Wvbp. Het Commissariaat is hierin kundig en correct, al zal de (sterk) juridische benadering sommige marktpartijen lastig vallen.
- Hoewel het Commissariaat pas recent haar prioriteringsbeleid concreet uiteen gezet heeft, bestaat de indruk dat dit vooral een bevestiging is van hetgeen het Commissariaat in de praktijk al deed. Het Commissariaat lijkt in het toezicht en de handhaving over het algemeen de juiste prioriteiten te stellen, al zullen de uitvoeringskosten voor het Commissariaat niet altijd in verhouding zijn tot de ernst van de overtreding. De sanctiebesluiten kennen in het algemeen een goede balans tussen de ernst van de overtreding en de strafmaat.
- Ontwikkelingen op het terrein van het toezicht op en de handhaving van de Wvbp volgt de VZU met name via de website en de nieuwsbrief van het Commissariaat. Als dit relevant is, stuurt men dit door naar de VZU-leden. Hoe en in welke mate VZU-leden deze ontwikkelingen ook zelf volgen is niet bekend. Daarnaast heeft de VZU ook haar eigen netwerk van (Haagse) contacten.

Vragen onderdeel 2	Score*
2a. Volgt u de ontwikkelingen op het terrein van het toezicht op en de handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs? Zo ja, welke bronnen gebruikt u hiervoor?	n.v.t.
2b. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop het Commissariaat toezicht houdt op de naleving van de Wet op de vaste boekenprijs?	+
2c. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop het Commissariaat klagers op de hoogte houdt over de afhandeling van klachten en signalen over (vermeende) overtredingen van de Wet op de vaste boekenprijs?	+
2d. Wat is uw opvatting en oordeel over de kennis en ervaring van het Commissariaat ten aanzien van de boekenbranche?	+
2e. Wat is uw opvatting en oordeel over de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?	+
2f. Wat is uw opvatting en oordeel over het sanctiebeleid van het Commissariaat?	+

Vragen onderdeel 2	Score*
2g. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid van de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?	+
2h. Wat is uw opvatting en oordeel over de vindbaarheid van de besluiten van het Commissariaat over de Wet op de vaste boekenprijs?	++
2i. Wat is uw opvatting en oordeel over wijze waarop en de mate waarin het Commissariaat bekendheid geeft aan belangrijke uitspraken over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?	+
Wat is uw algemene oordeel over het toezicht en de handhaving door het Commissariaat?	+

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

3. Actieve en passieve voorlichting van het Commissariaat inzake de Wet op de vaste boekenprijs

- Wat betreft de specifieke indicatoren rondom de voorlichting (zie tabel) is de VZU positief. Het Commissariaat is over het algemeen goed toegankelijk, vlot en behulpzaam bij vragen vanuit de sector over de toepassing van de Wvbp. De website wordt goed bijgehouden en ook de (digitale) Nieuwsbrief wordt gezien als een nuttig en waardevolle manier van informatieverschaffing. Desalniettemin ziet de VZU belangrijke lacunes in de voorlichting.
- De VZU constateert dat er een groep van (zeer) kleine uitgevers is die verzuimt te voldoen aan de meldingsplicht conform de Wvbp. In veel gevallen vragen deze uitgevers wel een ISBN-nummer aan en staat men vermeldt op CB online, maar verzuimt men de prijs aan het Commissariaat te melden (of deze later aan te passen). Hierdoor ontstaat de situatie dat de informatie op de website vaste boekenprijs niet altijd volledig en/of niet altijd actueel is.
- Bovenstaande is natuurlijk in beginsel de verantwoordelijkheid van de uitgevers zelf, maar klaarblijkelijk weet ook de voorlichting door het Commissariaat met name de (zeer) kleine uitgevers niet goed of slechts in beperkte mate te bereiken. Mogelijk kan de voorlichting door het Commissariaat worden versterkt door intensiever overleg / contact met CB (CB kan bijvoorbeeld bij het aanvragen van een ISBN expliciet(er) wijzen op de meldingsplicht in de Wvbp).

Vragen onderdeel 3	Score*
3a. Wat is uw opvatting en oordeel over de toegankelijkheid van het Commissariaat voor vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?	+
3b. Wat is uw opvatting en oordeel over de snelheid waarmee het Commissariaat vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs beantwoordt?	+
3c. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid en bruikbaarheid van de antwoorden van het Commissariaat op uw vragen over de toepassing van de Wet op de vaste boekenprijs?	+
3d. Wat is uw opvatting en oordeel over de duidelijkheid en bruikbaarheid van de informatie in de (digitale) Nieuwsbrief vaste boekenprijs?	+
3e. Wat is uw opvatting en oordeel over de frequentie waarmee de (digitale) Nieuwsbrief vaste boekenprijs verschijnt?	+
3f. Wat is uw opvatting en oordeel over door het Commissariaat verzorgde workshops vaste boekenprijs?	geen oordeel
Wat is uw algemene oordeel over de voorlichting door het Commissariaat?	-

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

4. Website vaste boekenprijs

- De website vaste boekenprijs is voor veel VZU-leden de meest concrete vorm van contact met het Commissariaat. In het algemeen is men niet positief over de website, men ziet het vooral als

overbodige regeldruk daar de boekenbranche is (in)gericht op de online omgeving van het CB. De omgeving van CB online is het referentiepunt voor de branche, niet de website van het Commissariaat. Er is daarom een algemene weerstand tegen de website, die men vooral ervaart als overbodig, onhandig / ingewikkeld en incompleet.

- Concrete irritatie / verbeterpunten die door de VZU-leden genoemd worden zijn:
 - Koppeling aan de database van het CB (door het Commissariaat zelf), dit zou de volledigheid en betrouwbaarheid sterk verbeteren.
 - Frequentie voor het wisselen van wachtwoord (minder vaak).
 - Verbeteren van de zoekfunctie, zoeken op titel / auteur levert niet altijd direct resultaat, terwijl een boek wel in de database blijkt te zitten (na zoeken op ISBN).

Vragen onderdeel 4	Score*
4a. Wat is uw opvatting en oordeel over de wijze waarop boekenprijzen bij het Commissariaat moeten worden gemeld?	- / --
4b. Wat is uw opvatting en oordeel over de toegankelijkheid van het Commissariaat voor vragen over het melden van boekenprijzen via de website vaste boekenprijs?	+
4c. Wat is uw opvatting en oordeel over de vindbaarheid van boekenprijzen op de website vaste boekenprijs?	-
4d. Wat is uw opvatting en oordeel over de volledigheid van de gegevens op de website vaste boekenprijs?	-
4e. Wat is uw opvatting en oordeel over de betrouwbaarheid van de gegevens op de website vaste boekenprijs?	-
Wat is uw algemene oordeel over de website vaste boekenprijs?	- / --

Opties: zeer positief (++), positief (+), neutraal (o), negatief (-), zeer negatief (--), of 'geen mening/weet niet'.

Mevrouw Derks, voorzitter van de KVB-projectgroep evaluatie Wvbp

Verslag van het gesprek met mevrouw Derks, 26 februari 2014. Mevrouw Derks is voorzitter van de projectgroep die vanuit de Koninklijke Vereniging van het Boekenvak (KVB) de evaluatie van de Wvbp begeleidt. Zij sprak hierbij vanuit haar persoonlijke ervaring en expertrol en niet namens de KVB.

1. Algemeen/context

- **Wvbp** – Het is duidelijk dat de boekenbranche (bij monde van de KVB) de Wvbp wil vasthouden, dit is ook zo neergelegd in de huidige evaluatie van de Wvbp. Desalniettemin zijn er ook een aantal verbeteringen voor de Wvbp voorgesteld, bijvoorbeeld om de mogelijkheden voor de combinatie van het papieren boek met een digitale versie/component te verruimen. (nu te kort en te restrictief, werkt nu contra-innovatief) en de noodzaak voor een (snelle) voorlopige voorzieningen procedure. Een nieuwe en duidelijkere formulering van de mogelijkheden voor de combinatie van papieren boek met digitale versie/component zal ook voor het Commissariaat een reductie van de toezichtlasten kunnen betekenen.
- **Prioriteringsbeleid** – Goed dat het Commissariaat hier mee bezig is, past ook in een verdere professionaliseringslag die het Commissariaat (en de branche) moeten maken. In dit kader zou het ook goed zijn om meer duidelijkheid /transparantie te verschaffen over het sanctiebeleid. Wat zijn de criteria voor een symbolische boete en wat is hiervan eigenlijk de waarde?

2. Toezicht op en handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs

- Op basis van signalen uit de branche lijken de lange doorlooptijden van procedures het belangrijkste knelpunt te zijn. Daarnaast zou het goed zijn om het 'beleid' achter het toezicht en de handhaving duidelijker voor het voetlicht te brengen. Korte en puntige uitleg van een besluit (in lekttaal) zou zeker wat toevoegen en mogelijk ook het begrip voor het Commissariaat vergroten.
- Verder is duidelijk dat besluiten over het algemeen zeer precies, volledig en grondig gefundeerd zijn. Echter, hier lijkt soms wel sprake van een disbalans: niet voor elke overtreding hoeft het Commissariaat alles uit de kast te trekken. Ook in de behandeling van zaken zou je een zekere mate van prioritering kunnen volgen (inzet, capaciteit, niveau van detaillering, etc.).

3. Actieve en passieve voorlichting van het Commissariaat inzake de Wet op de vaste boekenprijs

- Het Commissariaat heeft een ordentelijke website, maar de informatie is zeker niet volledig. Recente ervaring wijst bijvoorbeeld uit dat de duiding van de regels rond de actieprijzen op de website voor verbetering vatbaar zijn: deze informatie is niet altijd logisch gestructureerd (de bijzondere prijzen komen nu terug onder de 'veelgestelde vragen', dat zou een directere toegang kunnen hebben) en is niet volledig (er mist een uitleg/overzicht van de verschillende soorten bijzondere prijzen). Een suggestie zou zijn eens een externe toets te laten doen naar het niveau en het aanbod van het materiaal.
- Informatie is ook een wisselwerking tussen Commissariaat en de branche. Het Commissariaat heeft duidelijk een rol in de informatievoorziening, maar ook de branche heeft een eigen verantwoordelijkheid. Heeft het Commissariaat scherp wat ze hierbij wel en niet wil faciliteren?
- Weinig zicht op de betrokkenheid van de branche bij het Commissariaat. Er is zeker een solide basis van passieve kennis. Wat betreft informatievoorziening lijkt met name Boekblad een goed kanaal.
- Geen geluiden dat Commissariaat niet benaderbaar zou zijn, wel geluiden dat Commissariaat naar de ervaring van de branche erg strikt in de leer is. Het gaat steeds om het bewaken van een goede balans tussen de noodzakelijke handhaving van regels en het kunnen maken van

een vertaalslag naar de zich ontwikkelende praktijk, bijvoorbeeld op het gebied van digitalisering.

4. Website vaste boekenprijs

- Op basis van signalen uit de branche blijft de lastendruk een voortdurend en belangrijk aandachtspunt. De boekenbranche is gewoon te werken in en met de CB-omgeving. Idealiter zou een koppeling tussen CB en het Commissariaat gerealiseerd worden. Inherent aan de huidige opzet is dat de betrouwbaarheid van de data op de website van het Commissariaat te wensen over kan laten.

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com

W www.ecorys.nl

Sound analysis, inspiring ideas